

Quản lý hoạt động giáo dục truyền thống cách mạng địa phương cho học sinh trung học cơ sở

Giang Kim Tính*

*Học viên Cao học, Trường Đại học Trà Vinh

Received: 18/6/2023 Accepted: 23/6/2023 Published: 28/6/2023

Abstract: On the basis of theory on educational activities of special education for secondary school students. From there, propose measures to manage local school district education activities for secondary school students in order to contribute to educating the spirit of patriotism and love for the country, improving the quality and effectiveness of comprehensive education for junior high school students today.

Key word: Local revolutionary traditional education, students, junior high school

1. Đặt vấn đề

GD (GD) truyền thống cách mạng ĐP (TTCMĐP) cho HS là một trong những nhiệm vụ quan trọng của đất nước ta trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Việc GD TTCM đến thế hệ trẻ hiện nay đang là vấn đề cấp thiết để khơi dậy và phát huy tinh thần đoàn kết, ý thức tự cường, tự tôn dân tộc trong thời đại hội nhập phát triển.

Bác Hồ đã từng dạy: “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, trước hết cần có những con người xã hội chủ nghĩa, tức là những con người biết yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, yêu độc lập tự do của nước mình cũng như của các nước khác trên thế giới, yêu những giá trị tinh thần và văn hóa của dân tộc và của loài người tiến bộ”. Theo Điều 2. Luật số 43/2019/QH14 “Mục tiêu GD nhằm phát triển toàn diện con người Việt Nam có đạo đức, tri thức, văn hóa, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp; có phẩm chất, năng lực và ý thức công dân; có lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; phát huy tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế”.

GD TTCMĐP cho thế hệ trẻ ở các ĐP cũng được triển khai bằng nhiều hình thức, hoạt động đa dạng, phong phú và đạt được nhiều kết quả khá quan trọng, góp phần bồi dưỡng TTCM cho thanh thiếu niên, giúp thế hệ trẻ hiểu biết sâu sắc hơn về lịch sử đấu tranh và hy sinh anh dũng của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân ĐP trong cuộc kháng chiến chống ngoại xâm và trong công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc.

Hiện nay một số trường THCS việc tuyên truyền nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc

GD TTCM ĐP (ĐP) ở trường THCS cho HS vẫn còn hạn chế, bất cập, đặc biệt là trong khâu quản lý. GD TTCMĐP chưa được chú trọng lồng ghép tích hợp trong nội dung chương trình môn lịch sử, GD công dân cho HS. Trong khi đó môn GDĐP theo chương trình GDPT2018 đã được áp dụng đối với khối 6, 7 mà việc giảng dạy môn GDĐP tại một số tỉnh Đồng bằng Sông Cửu Long gặp khó; chưa chú trọng tuyên truyền nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của GD TTCMĐP cho HS. Do đó, việc giảng dạy nội dung GDĐP còn gặp nhiều khó khăn, đối với nhận thức và hiểu biết của HS về TTCM tại ĐP còn mờ nhạt, thậm chí có em hoàn toàn không biết đến lịch sử TTCM của ĐP mình. Tổ chức các hoạt động tham quan học tập của nhà trường còn mang tính hình thức, đối phó chỉ tiêu, chủ yếu tổ chức những chuyến tham quan học tập ngoài ĐP. Vì vậy nghiên cứu biện pháp quản lý hoạt động GD TTCM ĐP cho HS THCS” là vấn đề cần thiết hiện nay

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Hoạt động GD TTCM ĐP

GD TTCM cho HS vừa góp phần tu dưỡng đạo đức cách mạng, vừa tôn vinh nét đẹp truyền thống; khơi dậy lòng tự hào, tự tôn dân tộc; niềm tin vững chắc vào Đảng, vào sự nghiệp đổi mới của nước ta do Đảng lãnh đạo. Từ đó GD thanh niên thấy được vai trò của mình trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước, hăng hái trong hoạt động thực tiễn xung kích, trong phát triển kinh tế - xã hội và trên mọi lĩnh vực.

Những nội dung GD TTCMĐP cho HS hiện nay đề tiếp tục phát huy những truyền thống quý báu của các thế hệ đi trước, như: truyền thống yêu nước nồng nàn, trung thành tuyệt đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng, phục vụ suốt đời vì Tổ quốc, vì lợi

ích dân tộc, lợi ích của nhân dân và chế độ XHCN; truyền thống xung kích cách mạng, xung phong tình nguyện, không ngại hy sinh, gian khổ, sẵn sàng đảm nhận và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng và nhân dân giao phó; truyền thống đoàn kết, tinh thần tương thân, tương ái và nhân đạo cao cả; truyền thống hiếu học, ham hiểu biết, có ý chí vượt khó, cần cù, sáng tạo, dám nghĩ dám làm, có hoài bão lớn.

Đó là những nội dung cơ bản của GD TTCMĐP cho HS, TTN hiện nay mà các trường cần tích cực GD, tuyên truyền, đánh thức ý thức hệ của giới trẻ trong thời đại hội nhập quốc tế.

Từ những nội dung trên, tác giả cho rằng HĐGD TTCMĐP là sự tác động có ý thức của chủ thể đến khách thể nhằm đưa HĐGD TTCMĐP đạt tới mục tiêu đã đề ra một cách hiệu quả nhất.

2.2 Mục tiêu GDTTCM ĐP cho HS THCS

Theo Điều 2 Luật GD 2019, số 43/2019/QH14 được Quốc hội thông qua ngày 14/6/2019 có nêu: Mục tiêu GD nhằm phát triển toàn diện con người Việt Nam có đạo đức, tri thức, văn hóa, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp; có phẩm chất, năng lực và ý thức công dân; có lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; phát huy tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế. Theo đó, mục tiêu GD TTCM cho HS là nhằm:

Cung cấp cho HS những kiến thức cơ bản, những hiểu biết về vốn truyền thống văn hóa của dân tộc Việt Nam và trên quê hương mình.

Hình thành và phát triển ở HS các kỹ năng tiếp cận, khai thác tri thức và vốn truyền thống cách mạng, ĐP.

GD truyền thống văn hóa, bồi dưỡng ý thức dân tộc, nâng cao thái độ trân trọng di sản cách mạng và trách nhiệm đối với sự phát triển của cộng đồng, dân tộc.

Làm phong phú hơn nội dung GD trong nhà trường THCS, góp phần GD toàn diện cho HS ở miền núi, vùng dân tộc thiểu số để cho HS hoàn thiện nhân cách con người mới, có trí thức và văn hóa.

2.3. Nội dung GDTTCM ĐP cho HS THCS

Nội dung GDĐP là những vấn đề cơ bản hoặc thời sự về văn hoá, lịch sử, địa lí, kinh tế, xã hội, môi trường, hướng nghiệp,... của ĐP bổ sung cho nội dung GD bắt buộc chung thống nhất trong cả nước, nhằm trang bị cho HS những hiểu biết về nơi sinh sống, bồi dưỡng cho HS tình yêu quê hương, ý thức

tim hiểu và vận dụng những điều đã học để góp phần giải quyết những vấn đề của quê hương. Vì vậy nội dung GD TTCM các trường THCS cần tập trung vào những vấn đề sau:

Về GD: tri thức về TTCM ĐP góp phần GD cho HS lòng yêu quê hương, yêu gia đình, làng xóm, tự hào về quê hương; từ đó có ý thức góp phần xây dựng quê hương, ý thức tôn trọng và bảo vệ các di tích lịch sử ở ĐP; và cũng từ đó, HS có điều kiện nâng cao thành lòng yêu nước, yêu nhân dân một cách cụ thể.

Về giáo dục: tri thức TTCM ĐP góp phần làm cho vốn tri thức lịch sử dân tộc và cả lịch sử thế giới trở nên hoàn chỉnh, đa dạng, sinh động, phong phú, nhiều màu sắc; làm cho HS không chỉ hiểu biết về TTCM ĐP mà còn hiểu biết đầy đủ, sâu sắc hơn tiến trình lịch sử dân tộc và thế giới. Đồng thời, việc phát hiện và sưu tầm lịch sử ĐP còn là cách thiết thực để bảo vệ di sản văn hóa; đây còn là cơ sở ban đầu quan trọng cho việc nâng cao chất lượng dạy - học truyền thống cách mạng ĐP trong nhà trường.

Về rèn luyện và phát triển: tri thức TTCM ĐP góp phần xây dựng thế giới quan và tư duy biện chứng cho HS; rèn luyện cho HS thói quen học kết hợp với hành cũng như các kỹ năng về hoạt động thực tiễn; qua đó góp phần GD về tinh yêu lao động cho HS. Dạy học TTCM ĐP còn nhằm định hướng cho HS thái độ ứng xử phù hợp, có văn hóa.

2.4. Phương pháp GDTTCM ĐP cho HS THCS

Để GDTTCM cho HS cần tập trung vào các phương pháp chủ yếu sau:

Thuyết trình: Là phương pháp thể hiện dưới hình thức giảng giải, giảng thuật và diễn giảng phổ thông.

Đàm thoại: Giáo viên đặt hệ thống câu hỏi để HS trả lời nhằm gợi mở cho HS sáng tỏ những nội dung của TTCM.

Thực quan: Thông qua việc tham quan, trải nghiệm; tổ chức các hoạt động VHVN, thể thao, trưng bày các sản vật của các dân tộc để HS được trực tiếp thấy được những giá trị cách mạng và trực tiếp được thể hiện sự hiểu biết của mình về những giá trị văn hóa đó.

Trò chơi: Tổ chức các trò chơi cho HS nhằm để HS trải nghiệm các hoạt động văn hóa mang đặc trưng của mỗi tộc người; để cho các em thấy được những hoạt động cách mạng có vị trí quan trọng trong đời sống của nhân dân các dân tộc.

2.5. Hình thức GDTTCM ĐP cho HS THCS

GD TTCMĐP cho HS trong các trường THCS được thực hiện thông qua việc tích hợp trong các

môn học Ngữ văn, Lịch sử, Địa lí, GD công dân và tích hợp trong các chương trình hoạt động GD ngoài giờ chính khóa. Các hình thức được sử dụng phổ biến là: tổ chức các hoạt động trải nghiệm, tham quan, khảo sát tìm hiểu thực tế tại các vùng nông thôn; khai thác kinh nghiệm thực tế, truyền thống văn hóa vốn có của HS; tổ chức các hoạt động GD kỹ năng sống cho HS như suru tâm ca dao, dân ca các dân tộc thiểu số, tìm hiểu về các loại nhạc cụ dân tộc, học cách sử dụng một số loại nhạc cụ dân tộc, tìm hiểu văn hóa ẩm thực của các dân tộc, tổ chức tết dân tộc, lễ hội, tổ chức các câu lạc bộ, hội thi bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc, hội diễn văn nghệ, thi trình diễn trang phục dân tộc, trưng bày bản sắc văn hóa của các dân tộc, tổ chức giao lưu văn hóa giữa các dân tộc trong trường học, thực hành các nghề thủ công truyền thống, liên hoan văn nghệ và trò chơi dân gian, mời nghệ nhân trên địa bàn đến truyền dạy văn hóa cho HS... Có một số hình thức truyền thống cách mạng ĐP như sau: Dạy tích hợp kiến thức TTCMĐP qua môn học khác; Tổ chức tham quan, tìm hiểu thực tế điểm di tích LS và lễ hội TT ĐP; Mời nhân chứng nói chuyện chuyên đề về TTCMĐP, xem phim, xem triển lãm ảnh; Tổ chức thi tìm hiểu về TTCM ĐP; Nhận chăm sóc di tích lịch sử, nghĩa trang liệt sỹ; Thăm hỏi, tặng quà gia đình chính sách.

2.6. Kiểm tra, đánh giá hoạt động GDTTCM ĐP cho HS THCS

Kiểm tra qua việc thực hiện kế hoạch của các cá nhân và tổ chức, ở đây là giáo viên chủ nhiệm lớp, giáo viên giảng dạy các bộ môn, tổ chuyên môn, các tổ chức đoàn thể,... Đồng thời đánh giá kết quả GD toàn diện HS cuối kỳ và cuối năm học.

Trong phạm vi đề tài đề cập đến mục đích KTĐG thu thập thông tin chính xác, kịp thời, có giá trị về mức độ đáp ứng yêu cầu cần đạt so với chương trình; sự tiến bộ của HS trong và sau các giai đoạn trải nghiệm.

Sự đóng góp của HS cho các hoạt động tập thể, số giờ tham gia các hoạt động và việc thực hiện có kết quả hoạt động chung của tập thể.

Đối với hình thức đánh giá có thể sử dụng các hình thức: Quan sát của GV; Kết hợp đánh giá của GV với tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng của HS; Nhận xét của cha mẹ HS và cộng đồng; Đánh giá chẩn đoán; Đánh giá thường xuyên và đánh giá định kì

2.7. Lực lượng tham gia GDTTCM ĐP cho HS THCS

Lực lượng tham gia GD TTCMĐP cho HS THCS:

CBQL, Tổ trưởng chuyên môn (TTCM), Tổ phó chuyên môn (TPCM), Giáo viên bộ môn (GVBM) và Tổng phụ trách (TPT) Đội các trường THCS và lực lượng ngoài nhà trường như cha mẹ HS, Hội cựu chiến binh xã, ấp... Hiệu trưởng nhà trường định hướng, tổ chức, hướng dẫn thực hiện, kiểm tra, giám sát, đánh giá HS thực hiện hoạt động GD TTCMĐP một cách khoa học có tổ chức, qua đó động viên cho HS tính tự giác, tích cực. TTCM, GVBM, TPT Đội ...có vai trò tổ chức các hoạt động ngoài giờ lên lớp, GD TTCMĐP cho HS.

Chủ thể GD TTCMĐP cần có một số năng lực như thu thập và xử lý thông tin. Thiết kế các chương trình GD TTCMĐP cho HS. Tổ chức các hoạt động giáo dục TTCMĐP cho HS. Đánh giá kết quả GD TTCMĐP cho HS.

Hoạt động này thật sự có hiệu quả khi CBQL quan tâm, chỉ đạo và xây dựng kế hoạch thực hiện. GVCN và Bí thư đoàn trường, TPT Đội thể hiện đúng vai trò của mình trong HĐGD ngoài giờ lên lớp.

3. Kết luận

Để góp phần nâng cao CLGD toàn diện cho HS THCS trong giai đoạn hiện nay thì vấn đề GDTTCM là một việc làm rất cần thiết. HS tiếp thu kiến thức của tự tin trong cuộc sống, song vẫn giữ được những giá trị, nét đẹp của văn hóa truyền thống Việt Nam và bản sắc văn hóa của mỗi dân tộc, thì CBQL nhà trường cần phải có các biện pháp quản lý GDTTCM cho HS một cách hiệu quả. Nghiên cứu lý luận có tính hệ thống là tiền đề khoa học để nghiên cứu thực trạng quản lý hoạt động GDTTCM và biện pháp quản lý hoạt động GDTTCM cho HS các trường các trường THCS.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành TƯ Đảng (2013). *Nghị quyết số 29 - NQ/TW về Đổi mới căn bản toàn diện GD và Đào tạo*. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 32/2020/BGDĐT ngày 15/9/2020 về Ban hành Điều lệ trường THCS, THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học*. Hà Nội
3. Bộ GD và Đào tạo (2019), *Công văn số 1106/BGDĐT-GDTrH về việc biên soạn và tổ chức thực hiện nội dung GDĐP trong chương trình GDPT 2018*. Hà Nội
4. Quốc hội (2019), *Luật số: 43/2019/QH14 ngày 14/6/2019 về việc ban hành Luật giáo dục sửa đổi 2019*. Hà Nội.